

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra De to Baronesser

Citation: Andersen, H. C.: "De to Baronesser", i Andersen, H. C.: *De to Baronesser*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1997, s. 209.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen02val-shoot-idm140563623179008/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: De to Baronesser

Det var den fjortende August, den Dag i Almanakken, den gamle Baronesse kunde lide, som hun sagde, og havde udvalgt til sin Fødselsdag, hvor de Fattige kom om Formiddagen og fik deres Pre-senter, hvilket endnu var Skik, og stort Selskab indbødes til Mid-dag. I den tidlige Morgenstund gik den gamle Baronesse til Løn-kammeret, men denne Gang tog hun Madam *Krone* med, der ikke var lidet forundret over Indbydelsen.

»Ingen seer naar Sønnen kommer! sagde den gamle Frue, »og endnu mindre naar Døden kommer! det er godt at have ryddet op før man lægger sig, og det vil jeg gjøre idag, og De skal hjælpe mig, Madam *Krone*. Derpaa har jeg tænkt siden jeg sagde Farvel til Kong *Frederik*; han var ingen Krigsmand, hvormeget han end holdt af Soldater, og det vil jeg heller ikke være; jeg slutter Fred, og det paa Geburtsdagen. Der sidder min Svigerfader, og hun pegede paa det gamle Portræt, der stod opstillet paa Resten af Gaardens Træhest. »Saa vred saac han ud, og endnu værre; han er det Første, jeg kan huske fra min Barndomstid; i saadan en rød Kjole stod han med Tyrepidsken i sin Haand, den knaldede over mit Hoved, den slog mig en lang Blodvabe over mit Hoved og Hals, og jeg var et lille uskyldigt Barn, der krøb paa Brøstenene under Træhesten, som min stakkels Fader red paa, med Stene bundne ved Benene. Jeg kan hu-ske, hvor følt min Moder skreg, og han der i den røde Kjole spar-kede den syge, elendige Kone, saa hun faldt henad Stenene; jeg har aldrig kunnet glemme det, jeg har hørt det skrike mange Gange igjen inde i mit Hoved, jeg har følt Pidskeslaget brænde ned over min Tinding, og at jeg ikke er blevet gal, er ikke min Skyld. Men man skal være christelige Mennesker; jeg har gjerne villet være det, men vi due ikke rigtigt, Madam *Krone*! Villien er ikke nok. Men nu er den Tidsregning ude, – Kong *Frederik* ligger i sin Grav, og jeg holder nok min sidste Geburtsdag, og saa vil jeg ikke bæres under Tag med ham der, uden at have jevnet og tilgivet!« – Hun tog Bil-ledet, der var halvt løsnet fra den ormstukne Ramme. »Det skal varme under Fattigmands Suppekjedel«, sagde hun; »det og alt Træ-et der; hjælp mig, Madam *Krone*. Jeg vil brænde ham; og naar han saa bliver Aske med Pinebænken der, vil jeg ønske, at han ikke maa brænde andre Steder. See hvor frisk endnu den skarpe Fjæl er, der

var Hesteryg; den skal ikke brændes, den vil jeg have god Brug af. Det er ikke noget Piankeri, det er en christelig Tanke!»

»Christelig og god har De altid været,« sagde Madam Krone, »og det er rigtigt og fornuftigt at faae alt dette brændt, det skulde have været gjort for lang Tid siden.«

»Han har handlet ilde mod mig og Mine, mod hvert fattigt Barn, ja mod sit eget Kjød og Blod. Hans egen Søn var god fra vor Herre, men blev qvaklet om, derfor har jeg grædt mange Taarer. – Men *det* har jeg siddet og fundet ud i de sidste Dage: død Mand sover ikke saa fast, der er jo Noget af ham, der hører og veed, hvad der skeer her oppe. Han, som løftede Tyrepidsken, har maattet ligge stille i sin Kiste og see fattige *Donothas* kjøre ind i Gaarden med fire Heste, see sin Søn og sit Navn gaac ud og *Rasmusses* Datter være Baronesse. Efter mig kommer der et fremmed Navn, og saa er der Ingen mere, der kjender Slægten. Et fremmed Navn, som maaskee ikke engang er det ærlige! – Hun standsede, og der gik et bittert Smil over hendes Mund.

»Sig dog ikke Noget mere mod Baron *Herman!*« udbrod Madam Krone; »alene Tanken er syndig.«

»Og dem har vi mange af!« sagde den gamle Frue; »jeg har selv sagt det til ham engang. Det skal fornøje mig, om jeg hos *vor Herre* maa bede ham om Forladelse for det. Men mit Datterbarn er han, og derfor bliver han ogsaa Herre her paa Gaarden, naar jeg flytter hen ved Kirken.«

»Hans Moder har grædt salte Taarer over ham, da han var spædt Barn,« sagde Madam Krone; »hans Moder var saa englereen, som Nogen paa denne Jord.«

»Ja, tænk mig ikke Andet om hende!« sagde den gamle Baronesse i stærk Hefthighed; »hun var reen og retskaffen lige ind i Hjerter og Tanke! men min Mening er dog ikke bygget paa Luft og falske Ord. Englereen var hun, siger jeg, og det er hun hos Gud. Jeg har mere Skyld! Man skal altid frygte Gud og holde Landeveien! vare vi blevne paa Landeveien til Neapel, saa havde det været bedre for os Allesammen. Jeg har aldrig rigtig sagt Dem det, Madam Krone, – det er ikke fornøieligt at tale om. Jeg var i *Rom* med min Datter, hun blev forlovet der med *Büncke Rønnow*, Holsteneren. Vielsen stod tidligt om Morgenen, og saa satte vi os i Vognen strax for at ta-